

**ГОДИШЕН ДОКЛАД НА ОБЩИНА „МАРИЦА“
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТИТЕ
ПО ИНТЕГРАЦИОННАТА ПОЛИТИКА ЗА 2017Г.,
СЪГЛАСНО
ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА „МАРИЦА“
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ
ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ
ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И ДРУГИ ГРАЖДАНИ В УЯЗВИМО
СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ,
ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА РОМИТЕ СИТУАЦИЯ
2014 – 2020Г.**

ПРОЕКТ

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. УВОД.....	2 стр.
II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩИНСКО НИВО ПО ПРИОРИТЕТИ.....	2 стр.
1. Приоритет „Образование”.....	2 стр.
2. Приоритет „Здравеопазване“.....	5 стр.
3. Приоритет „Жилищни условия”.....	10 стр.
4. Приоритет „Заетост“.....	11 стр.
5. Приоритет „Върховенство на закона и недискриминация”.....	12 стр.
6. Приоритет „Култура и медии“.....	14 стр.
III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	14 стр.

I. УВОД

Настоящият Годишен доклад на община „Марица“ за 2017г. отчита напредъка по изпълнението на Плана за действие на община „Марица“ за изпълнение на областна стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация 2014-2020г. (ПИР). Планът се основава на приоритетите и насоките в държавната политика за интегриране на ромските общности и сходните такива и по-конкретно на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 (НСРБИР)

В Плана за действие е заложена визията за развитието на общината като сигурно място за живот и отдих, основаващо се на местните ресурси, култура и традиции. Основен приоритет и грижа на общината са младите хора, грижите за тяхното отглеждане, възпитание, образование и професионална реализация на територията на общината, като поставя в центъра на своята грижа проблемите на ромските младежи.

Акцент в плана за действие е постигането на баланс между дейностите по социалното включване и дейностите, гарантиращи устойчиво развитие на общността. Основна част заемат дейностите по интеграцията на ромското население.

Реализирането на общинската политика в приоритетните направления е непрекъснат процес, но също и инструмент за единодействие на местните инициативи с държавните изисквания. Целта е да се подобри благосъстоянието на маргинализираните групи.

Годишният доклад е изработен от експертен екип на община „Марица“ въз основа на задълбочен и обстоен анализ на извършените дейности от ресорните отдели и дирекции, отговорни за изпълнението на мерките от ПИР.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩИНСКО НИВО ПО ПРИОРИТЕТИ

Настоящият доклад дава информация за предприетите действия от община „Марица“ по приоритети през 2017г., съгласно заложените в ПИР дейности и мерки.

1. ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ“

Като административна единица на държава членка на ЕС, община „Марица“ е предприела специфични мерки, за да гарантира равно третиране и да осигури пълен достъп на ромите до качествено образование в рамките на общообразователната система с оглед премахването на различията между ромските и другите ученици, като работи активно за завършването на всички ромски ученици най-малко на задължителното образование, и по-специално основното образование. За постигането на тази цел е необходимо следното:

- премахване на сегрегацията в училищата,
- намаляване на броя на преждевременно напусналите училище на всички нива на образованието, включително в средното образование, като се наблегне на професионалното образование;
- повишаване на достъпа до образование и грижи в ранна детска възраст, както и на тяхното качество, включително целенасочена подкрепа според нуждите;
- 2017 година стартира Механизъм за съвместна работа на институциите по обхват и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Екипа за обхват за районна компетентност на община „Марица“ се състои от 65 члена, представители от училищата, детските градини, общинска администрация, ДСП Марица, РУ Труд, ДБТ Марица и РЗИ Пловдив.

- реинтеграция на ромите, отпаднали от училище, с трудности и дефицити в обучението, чрез прилагане на актуални форми и програми за работа с тях.
- използване на приобщаващи и персонализирани методи на преподаване и учене, включително учебна помощ за изоставащите в учението и борба с неграмотността;
- насърчаване на по-висок родителски ангажимент и подпомагане на семействата с училищни медиатори, работещи изключително с ромите;
- подобряване на обучението на преподавателите и медиацията в училищата, насочени изключително към ромите;
- разширяване на достъпа до втори шанс за образование, като се оказва подкрепа за преминаването между различните степени на образование, и осигуряване на възможност за ромите да придобият набор от умения, спомагащ за тяхното навлизане на пазара на труда.

Образователната структура на Община Марица е добре развита и предоставя благоприятни условия за качествено образование.

Съставена е от 16 целодневни детски градини и 13 училища. Образователното равнище и професионалната подготовка на граждани са един от най-важните критерии за тяхното включване в социално-икономическия живот на всяко едно общество. В детските градини и в училищата на територията на община „Марица“ са създадени условия за равен достъп до качествено образование на всички деца и ученици, независимо от тяхната етническа принадлежност. Основна цел по приоритет „Образование“ е превенция на отпадане от образователния процес на деца и ученици от ромски произход. Ключов момент за постигане на целта е гарантиране правото на равен достъп до качествено образование, включително чрез интеграция на ромски деца и ученици в етнически смесени детски градини и училища.

1.1. Детски градини

Посещаемостта на детските градини е от изключително значение за развитието на децата и за формиране на умения за общуване в мултикултурна среда. Броят на целодневните детски градини на територията на общината през 2017г. е 16. В образователния процес в детските градини са включени общо 1 050 деца (Таблица № 1), разпределени в 45 групи, от които относителният дял на ромските деца е около 35-40% . Както се вижда от таблицата, наблюдава се нарастваща тенденция на броя на детските учители през 2017г. в сравнение с 2016г. През 2017г. детските учители са 96 на брой, като двама от тях са от ромски произход.

Таблица № 1. Брой детски градини, детски учители и деца

Община „Марица“, Детски градини							
Показатели	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Детски градини - общо	15	15	15	15	16	16	16
Детски учители	84	85	86	88	89	92	96
Деца	1049	1048	1080	1141	1125	1030	1050

Образователната структура и политика на община „Марица“ гарантират и съблюдават за редовната посещаемост на детските образователни структури. Община „Марица“ продължава усилената работа в областта на интеграцията на децата от етническите малцинства.

От 2016г. община „Марица“ изпълнява проектно предложение BG05M20P001-3.001-0075/01.08.2016г. „Заедно ръка за ръка – творим красота“, схема BG05M20P001-3.001 приоритетна ос „Образователна среда за активно социално приобщаване“ по ОП „Наука и

образование за интелигентен растеж 2014-2020“ основна цел е създаване на условия за подпомагане на децата от етническите малцинства, да се изградят като пълноценни граждани и за успешната им професионална, социална и личностна реализация. Участие взимат деца на възраст 3-6 години от детските градини в следните села: с.Труд, с.Рогош, с.Костиево, с.Бенковски, с.Маноле, с.Манолско Конаре, с.Трилистник, с.Войводиново, с. Радиново и подготвителната група към НУ „Отец Паисий“ в с.Динк. По проекта са включени външни експерти – психолог, психолог – методист, аниматор и обучители.

Към 31.12.2017г. са включени 140 представители на етническите малцинства. В проекта се комбинират подходи и практически занимания, насочени към подобряване на уменията за интеграция и социализация на децата и техните родители. Създадени са различни клубове по интереси – театър, изучаване на български език, спортни игри, народни танци, вокални групи, мажоретки и др. Проектът осигурява участие и изява на всички сформирани клубове.

Всички тези дейности, изпълнявани в детските градини на територията на общината, целят да засилят интереса към обучение още в ранна детска възраст и да насърчат по-висок родителски ангажимент към образователния процес, допълнителни занимания с децата и учениците, за които българският език не е майчин. Предвидено е съвместно отбелязване на бележити дати, събития, празници на различните етноси и спортни мероприятия с активното участие на родителите. Ще се комбинират подходи и практически занимания, насочени към подобряване на уменията за интеграция и социализация на децата и техните родители.

Успешното изпълнение на проектите спомагат за постигане на заложените в Плана за действие на община „Марица“ очаквани резултати, свързани с образователния процес, а именно повишено качество на образование на децата от ромския етнос, както и устойчивост на процеса за интеграция.

1.2. Училища

Училищната структура на община „Марица“ е добре развита и предоставя благоприятни условия за качествено образование. На територията на общината функционират 13 училища, от които 1 средно, 1 обединено, 9 основни – от тях 7 са средищни и 2 начални (в селата Войсил и Динк). Средният брой на учениците на територията на общината за учебната 2017г.- 2018г. е 1872, а относителния дял на учениците от ромски произход е около 45-50%. Училища с висок процент са тези в селата Динк, Костиево, Рогош и Калековец, докато с нисък процент роми са в селата Войводиново, Труд и Царацово. Към училищното образование спадат и 4 подготвителни групи като броят на децата в тях е 66, от които около 40% са деца от ромски произход.

Таблица № 2. Брой училища, паралелки, учители и учащи

Статистически зони Статистически райони Области Общини	Училища	I - IV клас			V - VIII клас			Завършили
		Паралелки	Учители	Учащи	Паралелки	Учители	Учащи	
Общо за страната	2051	12 660	14 876	261 969	9 972	17 065	214 184	45 861
Южен централен район	451	2 584	3 067	52 627	2 056	3 708	43 023	9257
Пловдив	164	1200	1342	24797	903	1622	19447	3753
Марица	13	65	66	1049	52	94	754	97

Таблица № 2 показва броя на училищата, паралелките, учителите и учащите до 8-ми клас на територията на цялата страна, Южен централен район, област Пловдив и община „Марица“. Относителният дял на „завършилите спрямо общия брой учащи“ в общината е по-нисък в сравнение с този на областта.

Всички деца на територията на общината имат равен достъп до образователните институции. Децата, които получават образование в съседно населено място се превозват със специализирани училищни автобуси до училището и обратно.

През учебната 2017-2018г. чрез Механизма за съвместна работа на институциите по обхват и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, са обходени 803 деца, от тях 243 са заминали за чужбина, а 50 са реинтегрирани в училище. Броят на учениците, които са извън училище е 84. Броят на отпадналите от образователния процес ученици в общината в началото на учебната 2016-2017г. е 27. Като основна причина може да се посочи големия брой натрупани отсъствия и нежеланието на родителите да изпращат децата си на училище.

2. ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

2.1. Достъп до здравни услуги и програми

Здравната политиката на община „Марица“ е насочена към създаване на по-добри условия и осигуряване на равен достъп на всички граждани на общината до здравни услуги, независимо от техния пол, възраст, етническа и социална принадлежност. Особено внимание се обръща на подобряване на здравното обслужване на групите в неравностойно положение.

Цел по приоритет „Здравеопазване“ в областта на ромското здравеопазване за периода 2014-2020 година е да се гарантира равно третиране и премахване на разликата между пациентите от ромски произход и другите пациенти така, че да се подобри достъпът на ромите, наравно с другите, първични здравни грижи, спешна медицинска помощ и специализирани здравни услуги.

За дейност „Здравеопазване“ са изразходвани 305 654 лв. от който 178 146 лв. за лекарските кабинети в училищата. Част от изпълнението на приоритет „Здравеопазване“ е дейност „Детска млечна кухня“. За 2017г. финансовите средства от бюджета на община „Марица“, похарчени за дейността, възлизат на 127 000 лв. Достъп до дейността имат и ромските родители, но въпреки това ползването на детска млечна кухня от ромски семейства на територията на общината е 1%.

По перо „Обезщетения и помощи“ по решение на Общински съвет „Марица“ от общинския бюджет за 2017г. са похарчени общо 40 845 лв. Средствата са отпуснати за подпомагане на хора от уязвими групи, социално слаби семейства, хора с изключително нисък жизнен стандарт. Средствата са финансирани и покрили нужди за:

- Ин-витро процедури
- Еднократни помощи до 1000лв. на социално слаби и/или болни граждани
- Помощ за абитуриенти-сираци – без 1 или 2-ма родители
- Коледни помощи за деца с увреждания и деца сираци
- Покриване на пътно-транспортни разходи на ученици от социално слаби семейства

В началото на 2016г. община „Марица“ стартира проект **„Център за интегрирани и социални услуги“**, финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси“, схема BG05M9OP001-2.002-0116-C001/18.12.2015 „Независим живот“ като по него освен лични асистенти са осигурени и психолог, рехабилитатор и социален работник. Проектът обхваща 18 населени места в община „Марица“. Основна цел на проекта е да се подобри качеството на живот и да се осигури достъп до интегрирани услуги за социално включване на хора с увреждания, хора над 65 г. и деца в невъзможност за самообслужване.

Специфични цели на проекта са:

- Предоставяне на почасови интегрирани социални услуги в общността или в домашна среда на територията на община „Марица“.
- Превенция за настаняването в специализирани институции и социално включване в обществения живот на обслужваните лица.
- Осигуряване на заетост на безработните лица, които ще бъдат наети по проекта.

- Създаване на възможност за професионално развитие на ангажирани с грижи лица от семейства на хора с увреждания.
- Целеви групи:
- Хора с увреждания с ограничения или невъзможност за самообслужване, в т.ч. и деца;
- Хора над 65 г. с ограничения или в невъзможност за самообслужване;
- Самотно живеещи и тежко болни лица.

Очаквани резултати:

Осигуряване на по-висок стандарт на живот на възрастни хора с трайни увреждания и самотно живеещи хора, които са социално изолирани и не са в състояние сами да организират бита си и да поддържат хигиената в дома си, и да се предотврати зависимостта им от институционализиран тип грижи. Към 31 декември 2017г. потребителите на социалната услуга „Личен асистент“ са общо 120 като 20% от тях са роми.

На 19.09.2016г. е подписан Договор за безвъзмездна финансова помощ №BG05FMOP001-3.002-0123-C01 „Осигуряване на топъл обяд в община „Марица“ по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, Фонд за Европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица, Операция „Осигуряване на топъл обяд 2016“. Основната цел на проектното предложение е намаляване на броя на живеещите в бедност лица чрез осигуряване на топъл обяд на територията на община „Марица“. Общата стойност на допустимите разходи за изпълнение на договора възлиза на 50 397,60лв, а периодът на изпълнение е 8 месеца – от септември 2016г. до април 2017г. По проекта бе предоставян топъл обяд на 120 нуждаещи се лица от населените места на общината. Целева група е: самотно живеещи лица и семейства, които не могат да се издържат чрез имуществото си или труда си и получават пенсии в минимални размери – за осигурителен стаж и възраст, за инвалидност, наследствени пенсии, пенсии, несвързани с трудова дейност.

2.2 Здравни показатели

Повишаване на здравните знания и информираността на ромското население чрез осъществяване на здравни консултации за деца и формиране на родителски умения. Незадоволителната степен на жизнено равнище и дълбочината на бедността сред ромите и гражданите в уязвимо социално положение се отчита като основен фактор за лош здравен статус и за ограничен достъп до здравно обслужване.

Справка за извършената регистрация по ЗЛЗ в РЗИ – Пловдив към 2017г. показва, че на територията на община „Марица“ има 17 общопрактикуващи лекари, чиито практики обхващат 19-те населени места.

Амбулатории за индивидуална практика за първична медицинска помощ

Населено място	Разкрити практики	
	база	филиал
с. Войводиново	2	
с. Войсил	2	
с. Граф Игнатиево	1	
с. Динк		1
с. Желязно		1
с. Калековец	1	
с. Костиево	1	
с. Крислово	1	
с. Маноле	2	
с. Манолско Конаре		2
с. Радиново		2
с. Рогош	2	
с. Скутаре		1
с. Строево	1	
с. Трилистник		
с. Труд	2	
с. Царацово	1	1
с. Ясно поле		2

Амбулатории за индивидуална практика за първична помощ по дентална медицина

Населено място	Разкрити практики	
	база	филиал
с. Бенковски	1	
с. Войводиново	3	
с. Войсил	2	
с. Граф Игнатиево	2	1
с. Динк		1
с. Желязно		
с. Калековец	1	
с. Костиево	2	
с. Крислово		
с. Маноле	3	
с. Манолско Конаре		
с. Радиново		1
с. Рогош	1	
с. Скутаре	1	
с. Строево	1	2
с. Трилистник	1	
с. Труд	3	2
с. Царацово	2	
с. Ясно поле		

Амбулатории за групови практики за първична помощ по дентална медицина

Населено място	Разкрити практики	
	база	филиал
с. Рогош		2
с. Бенковски		1

Медико – технически лаборатории

Населено място	Разкрити практики	
	база	филиал
с. Труд	1	

Дрогерии

Населено място	Бр. разкрити дрогерии
с. Бенковски	1

Справката сочи още, че броят на денталните медици, осъществяващи дейност на територията на община „Марица“, е 22, 1 бр. лаборатория МТЛ в с. Труд. На територията на община „Марица“ са разкрити 2 филиала на Индивидуална практика за специализирана медицинска помощ по педиатрия в с. Скutare и с. Труд. Амбулатория за индивидуална практика за специализирана помощ по дентална медицина по орална хирургия в с. Строево. Добра е и аптечната структура в общината. В случаите на нужда от спешна медицинска помощ населението се обслужва от Спешна помощ – гр. Пловдив. По преценка на личните лекари заболяванията биват насочвани и настанявани в лечебните заведения в гр. Пловдив. Във всички 19 на брой населени места на територията на общината съществуват здравни кабинети, като общото състояние на сградите и медицинските кабинети е добро. Общата здравна ситуация в община Марица е стабилна и масови комплексни проблеми съществуват рядко.

През 2017г. няма промяна в структурата и броя на лечебните заведения на територията на общината. Броят на общопрактикуващите лекари е достатъчен за задоволяване на здравните потребности на местното население. Достъп до здравни услуги, предоставяни от личните лекари и лекарите по дентална медицина е осигурен и за представителите на ромската общност. Въпреки това посещенията им са редки поради високия дял на здравно неосигурените сред тях.

Таблица № 3. Живородени и възраст на майката

Области/ Общини	Общо	Живородени и възраст на майката							Относителен дял на майки под 20г. спрямо общия брой
		под 20	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45+	
Общо за страната	64 984	6 031	12 341	20 315	16 530	7 837	1 731	198	10,77%
Област Пловдив	6 363	605	1 201	1 976	1 623	769	170	19	10,52%
Община "Марица"	239	37	65	85	74	25	7	-	6,46%

Данните от Таблица № 3. Живородени и възраст на майката за 2016г. са от НСИ и сочат, че относителният дял на ражданията, при които майката е на възраст под 20г. е 6,46%. Както се вижда от таблицата обаче, този процент се различава от процентното отношение за цялата страна. По неофициални данни високият процент раждания под 18-годишна възраст се определя от етническата принадлежност на момичетата в тази възрастова група. Най-висок е дялът на родилите под 18 години в селата с висока концентрация на ромско население, а именно с. Калековец и с. Динк.

Основен здравен проблем съществува в селата с висока концентрация на ромско население. В селата Калековец и Динк общата здравна картина е изключително контрастна на останалите населени места, където ромското население е сравнително по-малко. Трябва да се обърне особено внимание на тамошното ромско население, поради бременност на малолетни и непълнолетни ромски момичета или прекалено късно посещаване на женски консултации при бременност, ниската сексуално-здравна култура, превенция от ранно забременяване и опасностите, които тя крие както за майките, така и за новородените.

Ромите в общината поддържат добри санитарно-хигиенни условия в жилищата си, посещават редовно медицинските кабинети най-често за профилактика на нивото на кръвното налягане.

Личните лекари наблюдават особено сериозното им отношение към личното здраве, загриженост и изпълнителност на родителите от ромския етнос при задължителното имунизиране на децата.

Населението в детска възраст боледува най-често от масовите инфекциозни заболявания – сезонни грипове и вируси, поразяващи горните дихателни пътища. Лекарите забелязват у децата в училищна възраст изкривявания на опорно-двигателната система, късогледство и затлъстяване. Затлъстяването в ранна детска възраст неминуемо води след себе си тежки последици, свързани със заболявания от диабет, хипертония.

2.3 Спорт и спортна инфраструктура

Развитието на спортната дейност в община „Марица“ с годините е достигнало добро ниво и съществуват добри спортни традиции. Община „Марица“ приема спортните ценности за едни от водещите в процеса на интеграция на малцинствата. Именно поради тази причина в плана за действие са заложили като подприоритет спортните дейности. Във всички населени места има отредени терени за спорт, които са достъпни за всеки, който желае да спортува, без значение от възраст, пол, етническа принадлежност и др.

На територията на общината са регистрирани 16 футболни клуба, 1 хандбален клуб в с.Труд, 1 баскетболен клуб в с.Рогош, 1 клуб по вдигане на тежести в с.Динк, 1 шах – мат в с. Стоево и 1 клуб по конен спорт в с.Войводиново. Във всички спортни клубове и прояви взимат участие и представители на ромския етнос без това да създава напрежение и неразбирателство между участниците. Това доказва, че спортът е един от най-добрите интеграционни инструменти за насърчаване на социалното приобщаване.

На територията на общината съществуват благоприятни природо-климатични условия за развитието на спортният лов. На територията на с. Труд, ЛРД „Сокол“ има стрелкови комплекс, където се провеждат и международни състезания. Комплексът е общодостъпен и се ползва от ловци и от граждани, независимо от етническата им принадлежност.

Заниманието със спорт е добра основа за интеграция и изграждане на толерантност към различните, затова, независимо от състоянието на спортните площадки, община „Марица“ провежда общински първенства по следните видове спорт:

Във всички състезания активно участват и представители на ромския етнос, което е признак за успешната антидискриминационна политика, която община „Марица“ провежда през годините. Традиционни и ежегодни за общината са:

1. 25 февруари в спортната зала на ОУ „Васил Левски“, в с. Маноле се проведе първи общински турнир по тенис на маса за ученици от училищата на територията на община „Марица“
2. Спортни състезания и празници посветени на 8 април Международният ден на ромите, в с. Труд се проведе футболен турнир.

3. 25 март - Празник на община „Марица“ с организирани състезания по футбол и лека атлетика в с. Граф Игнатиево.
4. Във връзка със 17-ти май, Световният ден на спорта, се провеждат състезания по лека атлетика и футболен турнир в с. Строево.
5. 3 юни футболен турнир за деца от 10 до 15 г.
6. 13 юни се проведе турнир по баскетбол в с. Маноле.
7. 25 ноември Общинско първенство по ханбал за юноши и девойки до 15 години в село Маноле.
8. Общинско първенство за юноши до 15г. по футбол, хандбал, баскетбол и лека атлетика
9. Общинско първенство по баскетбол за деца до 12 години в село Маноле.
10. Ежегодно под патронажа на кмета на Общината се организира футболен турнир за Купата на кмета в село Маноле.

3. ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ”

Община „Марица“ се стреми да подобрява жилищните условия, включително и прилежащата техническа инфраструктура чрез няколко основни дейности, заложи в Плана за интеграция на ромите.

Проблемът с незаконните постройки на жителите от ромски произход, който е актуален за цялата страна, е налице и в населените места в община „Марица“.

В Програмата за управление, придобиване и разпореждане с общинско имущество на община „Марица“ за 2017г. са заложи и определени 81 бр. общински имоти за право на строеж за социални жилища в 13 населени места на територията на общината:

Таблица № 4. Населени места с отредени имоти за строеж на социални жилища по чл. 49а от ЗОС, брой и обща площ

№	Населено място	Брой имоти	Обща площ /кв.м./
1	Бенковски	1	1039
2	Войводиново	17	9491
3	Войсил	8	6396
4	Граф Игнатиево	4	3486
5	Динк	20	10432
6	Калековец	3	2012
7	Маноле	7	3500
8	Манолско Конаре	5	3238
9	Радиново	4	2324
10	Скуtare	4	4031
11	Трилистник	1	509
12	Труд	6	3496
13	Царацово	1	628
	Общо	81	50582

През отчетния период с учредено право на строеж за построяване на Жилищни сгради върху общинска собственост са 17 семейства от общината, от които около 70% са от ромски произход. Общата площ на учредените през 2017г. общински терени възлиза на 11003 кв.м.

Като основен проблем, засягащ жилищата на ромите, се очертава значително нарасналият брой на незаконно построените жилища. Безразборното строителство върху общински имоти или земеделски парцели извън регулация и чувството за безнаказаност сред ромите е фундаментален национален проблем, за който е необходимо да се предприемат своевременни мерки.

Въпреки, че част от жилищата спада към т.нар. „старо строителство”, състоянието на сградите е видимо добро, електрифицирани са и с функционираща водопроводна система, а новопостроените в никакъв случай не представляват опасност за здравето или за сигурността им.

4. ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ“

Според последните актуални данни на Дирекция „Бюро по труда Марица” броят на официално регистрираните безработни към 31.12.2017г. възлиза на 657 души, а средногодишен брой безработни – 694. От регистрираните самоопределили се като роми лица са 210. Безработни с намалена трудоспособност към 31.12.2017г. са 30 лица.

Дирекцията „Бюро по труда – Марица” активно реализира държавната политика за насърчаване на заетостта и закрила при безработица и популяризира текущите програми и насърчителни мерки за заетост сред работодателите в региона. Това дава положително отражение на местния трудов пазар поради факта, че обхваща голяма част от рисковите групи.

Една от най-уязвимите групи на пазара на труда е тази на безработните роми. Основна цел по приоритет „Заетост“ е мотивацията им за започване на работа и осигуряването на достъп до пазара на труда и до различни инициативи за самостоятелна заетост.

Основната цел на програмите е осигуряване на заетост и социална интеграция на безработни лица, които са обект на месечно социално подпомагане. Тази цел се постига чрез разкриване на работни места - в общополезни дейности, както и повишаване на пригодността им за заетост, чрез усвояване на нови умения. С проектите се подпомага изпълнението на важни за общината и държавата дейности като намаляване на разходите за социални помощи, подобряване на условията на живот на населението на община „Марица“ и не на последно място намаляване на безработицата, особено сред ромското население. Ниската квалификация на лицата с ромски произход, които могат да бъдат наети, е най-големият проблем при намирането на работа, затова решаването на този проблем ще доведе до повишаване стандарта на живот на тези групи. Осигурената им заетост ще доведе до по-успешното им реализиране и в бъдеще.

Ромите, които изкарват поминъка си в сенчестата икономика или произвеждат селскостопанска продукция, обикновено описват себе си като безработни. Въпреки обаче широкото участие в неформалната икономика ромските домакинства силно зависят от социални помощи и други бюджетни плащания (пенсии, детски надбавки, др.). Ниските нива на заетост и ниското търсене на притежаваната от повечето роми квалификация са сред основните параметри, обуславящи присъствието на ромите на пазара на труда. Те се дължат основно на ниска конкурентоспособност, поради ниска образователна степен и/или липса на професионална квалификация.

По Националната програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания през 2016/2017г. са назначени 2 лица за период от 12 месеца - едно лице в качеството си на младши специалист работи в кметството на с. Царацово, а друго – като младши експерт в кметството на с. Маноле.

Община "Марица" е партньор на Социална фондация „Инди-Рома 97“ гр.Куклен по проект BGO5M90PO01-1.002 „Активни”, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, с финансовата подкрепа на Инициативата за младежка заетост и Европейския социален фонд. Целта на проекта е интеграция на младежи, които не са нито в образование или обучение, нито в заетост, включително не са регистрирани като безработни лица на възраст от 15 до 29 години, живеещи на територията на общината. През 2017 година, представители на тази целева група - младежи до 29 годишна възраст преминаха курс за работник „Озеленител“ и работник „Строителство“ и бяха назначени 18 от тях по населените места за период от 6 месеца.

Община „Марица“ е бенефициент по Проект „Красива България“, Договор за професионално обучение №125/29.05.2017г. Обучени са 10 безработни лица регистрирани към ДБТ „Марица“ – град Пловдив, който са преминали курс за професионално обучение по

специалност „ Основни и довършителни работи“, за срок от 2м. 7 от обучените са от ромски произход.

Община „Марица“ работи в тясно сътрудничество с Дирекция „Бюро по труда „Марица“-Пловдив и търси съдействието на неформални лидери и официални представители на гражданските ромски структури по места при реализирането на редица инициативи, касаещи подпомагане интеграцията на безработните лица от ромски произход.

Таблица № 5. Общ брой регистрирани лица в ДБТ „Марица“ - Пловдив

Общ брой регистрирани в ДБТ „Марица“ - Пловдив (по години)							
Година	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Брой	1166	1330	1306	1212	964	816	694

Таблица № 5 показва общия брой на регистрираните лица в ДБТ „Марица“ – Пловдив по години – от 2011 до 2017г. Както се вижда, през 2017г. средногодишния брой на регистрираните лица е 694, което, в сравнение с предходните години, представлява сериозен спад. Около 35% от всички регистрирани лица в ДБТ „Марица“ - Пловдив са от ромски произход. Основните причини за високия процент на безработица сред тях са свързани с ниското им образователно и квалификационно ниво, поради което шансовете им на трудовия пазар са ограничени. Образователната структура на общия брой регистрирани лица е посочена в Таблица № 6:

Таблица № 6. Образователно равнище на регистрираните безработни в ДБТ „Марица“ – Пловдив

Образователно равнище на регистрираните безработни в ДБТ „Марица“ - Пловдив					
Година	2013	2014	2015	2016	2017
Висше	61	58	60	49	35
Средно	419	303	291	247	235
Основно	233	221	172	135	121
Начално и по-ниско	627	547	441	298	269

По данни на ДБТ „Марица“ самоопределилите се лица от ромски произход към 31.12.2017г. е: 210 лица, от тях 111 са продължително безработни. 10 лица от ромски произход са включени в мерки за заетост, 6 – в програми за заетост, 12 – в обучение /ограмотяване/ по ОП РЧР.

На 23-24.10.2017г. СНЦ „Местна инициативна група – Община Марица“, проведе двудневно обучение на тема „Мотивиране на представители на етнически малцинства и хора с увреждания за участие в стратегия за ВОМР“. Обучението бе проведено в КИЦ „Малтепе“ с. Маноле. Голяма част от присъстващите бяха от уязвимите групи.

5. ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ”

Като част от държава членка на ЕС, община „Марица“ ефективно прилага административни разпоредби и практики, които целят да ограничат проявите на дискриминационно отношение към българските граждани от ромски произход и към други граждани в уязвимо социално положение. Основната цел при изпълнение на приоритета е да се постигне подобряване условията на живот на целевите групи чрез дейности за превенция от

дискриминация, дейности, гарантиращи правата на гражданите и утвърждаване на принципа на равните възможности.

В случай на принудително изселване община „Марица“ спазва напълно не само достиженията на правото на ЕС, но и международните задължения в областта на правата на човека и по-специално - Европейската конвенция за правата на човека.

През 2012г. стартира МКБППМН – община „Марица“, чиито дейности са свързани с:

- Ранна превенция и откриване на симптоми за извършване на криминални деяния;
- Дейности за ограничаване на криминалната активност на ромските деца;
- Превантивна работа с родителите;
- Други дейности по изпълнение на национални и общински планове и програми.

През 2017г., с цел предотвратяване и противодействие на извършването на противообществени прояви, МКБППМН – община „Марица“ е приложила 6 програми за превенция и противодействие на детското асоциално поведение, чиито информационни кампании са обхванали общо около 500 лица.

През 2017г. от МКБППМН бе проведен футболен турнир, а на 16.06–17.06.2017г. бе проведен Рок фест „Не на агресията“, в с. Граф Игнатиево.

Общият брой на децата, водени на отчет в ДПС през годината, е 50 като 60% от тях живеят в криминогенна семейна среда, имат криминогенна приятелска среда или живеят в социално слаби семейства. Извършените престъпления са основно кражби от магазини или други търговски обекти (5 случая). През 2017г. на територията на общината няма регистрирана нито една джебчийска кражба, извършена от малолетни или непълнолетни лица.

През 2017г. МКБППМН е насочила едно непълнолетно лице с противообществена проява към Дирекция за социално подпомагане и отделите за закрила на детето за предоставяне на мерки за закрила. Проведени са беседи с родителите със съдействието на обществен възпитател, в резултат на което видимо се подобри отношението на родителите към малолетния, както и неговото поведение. Общият брой на малолетните и непълнолетните лица, с които са работили обществени възпитатели през 2017г. е 20 на брой.

Справка за общите условия, при които са живели малолетните и непълнолетните лица с решени възпитателни дела показва, че 18 деца са живеели при двамата си родители, а 1 лице - само с един родител. През 2017г. на територията на общината няма регистриран нито един случай на безнадзорни и малтретирани малолетни и непълнолетни лица.

През 2017г. МКБППМН със съдействието на директорите на училищата на територията на община „Марица“ е организираща и провела лекции, беседи и обучения с цел превенция на противообществените прояви на следните теми:

1. Как би постъпил ти? Да си добър е лесно - I-IV клас
2. Поведение според нормите - I-IV клас
3. Какво губя, ако напусна училище - V-VIII клас
4. Как да се държим с непознати - кибер тормоз или непознат на улицата - I-IV клас
5. Вредно влияние на сектите – V-VIII клас
6. Модел на поведение – в питейните заведения, на улицата, в училище – предизвикателно облекло и поведение - V-VIII клас
7. Наркотични зависимости - V-VIII клас
8. Насилието в училище - I-VIII клас
9. Вредата от тютюнопушенето - I-VIII клас
10. Хив/СПИН - V-VIII клас

Община Марица се ангажира с прилагането на методи, мерки и механизми за борба с дискриминацията, с която се сблъскват ромските деца и жени, като следи за спазването на законодателството относно браковете на непълнолетни, работи в подкрепа на борбата срещу принудителните бракове и абсолютно забранява просията, в която са въввлечени деца. Във всички дейности община „Марица“ се старее да ангажира включването на здравни инспектори и инспектори по труда, полицията, образователни експерти и членове на неправителствени организации и сдружения, както и представители на гражданското общество.

6. ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА И МЕДИИ“

Съхраняването, развитието и популяризирането на специфичната етнокултура на ромите като част от българската национална култура е сред основните цели на община „Марица“ в процеса на интеграция. Общината е създала условия за равен достъп на ромската общност до обществения културен живот. Основният двигател на културната дейност са 19-те читалища, разположени във всички населени места.

Дейностите, които са предприети през 2017г. за запазване и развитие на културната идентичност на ромската общност, са свързани предимно с организирането и провеждането на фестивали, чествания и събития с богата художествена самодейност.

През 2017г. традиционно община „Марица“ организира честването на Международния ден на ромите – 8-ми април под надслов „Пеем, танцуваме и живеем заедно“. Домакинството на събитията се приема от всички населени места в общината и тази година това бе с. Труд, където беше изградена специално за случая сцена, на която представителите на ромския етнос имаха възможност да изявят своите танцови умения, таланти и емоции. На местния стадион бе проведен оспорван футболен турнир между клубовете и се организираха редица активности. Популяризирането на ромската традиционна култура, творчество и възможности чрез активното включване на ромите в културния и спортния живот има благоприятен ефект на местно ниво.

През 2017г. се проведе и XV-ти национален събор за автентичен фолклор „От извора“ – с. Труд. Целта на събитието е да бъде показано разнообразието на българската национална култура, съхранено в обичаите, песните и танците, в различните диалекти и облекла. В тазгодишния събор се включиха над 600 участници от цялата страна, за да покажат своите певчески и танцови умения. Събитието няма състезателен характер и не поставя изисквания и ограничения пред желаещите да участват в него.

През 2017г. за първи път бе проведен „Национален фолклорен фестивал по терлици и шивици“ – в с. Царацово. Фестивалът има конкурсен характер, който дава сцена за изява на фолклорни формации, обичаи, както и на индивидуални изпълнители от цялата страна. През последните години тези събори се превръщат в една от най-значимите прояви в културния календар на общината.

Официалният празник на община „Марица“ се провежда 2 пъти в годината. Пролетното издание е на 25.03. - „Благовещение“ и се спазва традицията всяка година да се провежда в различно населено място. На 22 септември по повод Деня на Независимостта на България се провежда и есенния празник на община „Марица“, който тази година се проведе в с. Граф Игнатиево. Провеждат се множество спортни състезания, на които вземат участие децата от спорните клубове. През целия ден звучи музика и се вият кръшни хора. Празникът се е превърнал в традиционен и знаков за общината, защото под звуците на веселието и широките усмивки обединява неговите жители независимо от тяхната възраст, пол, етническа принадлежност, образование и професионални умения.

По традиция през годината се провеждат и множество по-малки събития, чествания и състезания, организирани от местните общности по населени места. На територията на общината функционират 16 клуба на пенсионера, в селата Войводиново, Граф Игнатиево, Желязно, Калековец, Костиево, Крислово, Маноле, Манолско Конаре, Рогош, Скуtare, Строево, Трилистник, Труд, Царацово и Ясно поле, където членовете им осъществяват социални контакти, срещи, разговори, занимания по интереси, а също така се провеждат здравни беседи, консултации, чествания на рождени и именни дни, развива се художествена самодейност.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Община „Марица“ отчита напредък по изпълнението на Плана за интеграция на ромите 2014-2020. През 2017г. бяха постигнати няколко от целите, заложили по приоритети. Чрез различни проекти и механизми бяха подобрили образователните условия и беше повишена

квалификацията на педагогическите специалисти за работа в мултиетническа образователна среда. Постигна се напредък и в приобщаването на родителите роми към образователния процес и засилване на участието им в него. Все още е налице необходимостта от повишаване на образователната активност и придобиваната степен на образование сред етническите малцинствени групи, които при тях са по-ниски спрямо тези в общността.

През 2017г. бяха предоставени и различни социално-здравни услуги, които спомогнаха отчасти за подобряване условията на живот на хората, живеещи в неблагоприятна обстановка и в уязвимо социално положение. Основен проблем на гражданите от малцинствен произход в сферата на здравеопазването все още остава високият дял на лицата извън обхвата на здравната и здравно-осигурителната система.

Заетостта сред ромското население все още е неустойчива и свита в рамките на неквалифицирания трудов пазар. През отчетния период по различни европейски, национални и регионални програми беше осигурена работа и повишена квалификацията на безработни лица, представители на ромския етнос, с което се цели повишаване конкурентоспособността на малцинствената работна сила, за да се улесни реализацията ѝ на местния пазар на труда.

Представителите на ромската общност участват активно в културния живот на общината. Богатият културен календар спомага не само за тяхното приобщаване към културния живот, но и за взаимното опознаване между различните етноси, което е гаранция за добро межкултурно общуване, недискриминационно отношение и проява на толерантност. Популяризирането на ромската традиционна култура, творчество и възможности чрез активното включване на ромите в културния и спортния живот има благоприятен ефект на местно ниво.

И през 2018г. община „Марица“ ще продължи да реализира проекти и мерки с цел постигане на устойчивост на резултатите.